

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 68/2012-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. júla 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť Mgr. M. A., vedenú Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 3862/2011, sťažnosť Ing. B. F., B., vedenú Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 3863/2011, sťažnosť J. F., B., vedenú Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 3864/2011, sťažnosť Ing. M. M., S., vedenú Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 3865/2011, a sťažnosť Ing. V. V., P., vedenú Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 3866/2011, zastúpených advokátkou JUDr. E. P., Advokátska kancelária, P., vo veci namietaného porušenia „základného práva na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (právo na prejednanie veci v primeranej lehote) upravené v čl. 48 ods. 2 Ústav SR a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 55/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 55/2007 p o r u š i l základné právo Mgr. M. A., Ing. B. F., J. F., Ing. M. M. a Ing. V. V., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Mgr. M. A., Ing. B. F., J. F., Ing. M. M. a Ing. V. V. finančné zadostučinenie n e p r i z n á v a .

3. Okresnému súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 2 T 55/2007 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

4. Mgr. M. A., Ing. B. F., J. F., Ing. M. M. a Ing. V. V. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 829,60 € (slovom osemstodvadsaťdeväť eur a šesťdesiat centov), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet ich advokátky JUDr. E. P., Advokátska kancelária, P., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. II. ÚS 68/2012 z 23. apríla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. M. A. (ďalej len „sťažovateľ“ v 1.

rade“), Ing. B. F. (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“), J. F. (ďalej len „sťažovateľ v 3. rade“), Ing. M. M. (ďalej len „sťažovateľ vo 4. rade“) a Ing. V. V. (ďalej len „sťažovateľ v 5. rade“, spolu aj „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 55/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo:

„V období od mesiaca september 2003 až do mesiaca jún 2004 pod zámenkou vybavenia úveru za veľmi výhodných úrokových podmienok v celkovej výške 60.000.000,- USD postupne žiadal K. U., nar. ... v ... a vylákal na bližšie nešpecifikované účely súviace so zabezpečením tohto úveru od sťažovateľa – poškodeného Ing. V. V. finančnú hotovosť vo výške 104.619,93 €, ktorú mu vyplatil na viackrát osobne v hotovosti alebo osobne vykonanými vkladmi v hotovosti na účet K. U., alebo v hotovosti a vkladmi prostredníctvom A. K. a P. B., za čo mu K. U. prisľúbil vybaviť úver v presnejšie nezistenej banke v Ch., z ktorého celkového vybaveného úveru vo výške 60.000.000,- USD mal podľa vzájomnej dohody Ing. V. V. získať pre seba časť tohto úveru vo výške 7.500.000,- USD, k čomu však nedošlo, pretože obvinený po vyplatení peňazí mu žiaden sľúbený úver do dnešného dňa neposkytol, nevybavil ani nesprostredkoval, a takto od neho získané peniaze si ponechal a minul pre vlastnú potrebu, ako aj pre potrebu svojich rodinných príslušníkov a iných jemu blízkych osôb...“

Trestné konanie na základe podanej obžaloby je vedené pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 2 T 55/2007 a vec bola náhodným výberom pomocou generátora pridelená do oddelenia zákonného sudcu JUDr. R. K. – predsedovi senátu.

Na neverejnom zasadnutí dňa 21. 08. 2008 o 9,00 hod. bolo vyhlásené uznesenie sp. zn. 2 T 55/2007, ktorým podľa § 290 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na ust. § 283 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu ust. § 228 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku súd trestné stíhanie proti obžalovanému K. U. prerušuje a v súlade s ust. § 79 ods. 2

Trestného poriadku sa obžalovaný prepúšťa z väzby na slobodu a to s poukazom na zlý zdravotný stav obžalovaného. Vo svojom odôvodnení uviedol, že hlavné pojednávanie nemohlo byť vykonané pre zlý zdravotný stav obžalovaného, na ktorý obžalovaný poukazoval vo svojich podaniach.

Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 T 55/2007 zo dňa 10. 03. 2008 súd rozhodol podľa § 244 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v trestnej veci obžalovaného K. U. odmietol obžalobu podanú dňa 24. 05. 2007 prokurátorom Krajskej prokuratúry v Trenčíne a vrátil vec prokurátorovi na prešetrenie.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu podal Prokurátor odvolanie a Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 3 Tos 27/2008 zo dňa 29. 4. 2008 uznesenie zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Vo svojom odôvodnení odvolací súd uviedol, že preskúmaním predloženého spisového materiálu a z rozboru konania na okresnom súde vyplýva jednoznačný záver, že postup predsedu senátu JUDr. K. je nielenže nezákonný, ale je aj nepochopiteľný. Ak by sa oboznámil so spisovým materiálom, musel by zistiť, že vo veci už nemožno nariadiť predbežné pojednanie obžaloby, keďže táto už bola raz prejednaná na verejnom zasadnutí dňa 18. 06. 2007 a vo veci bolo nariadené hlavné pojednávanie. Na nesústredené konanie predsedu senátu poukazuje i skutočnosť, že o odmietnutí obžaloby rozhodoval podľa § 244 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktorý rieši otázku postúpenia veci inému orgánu. Ak už chcel odmietnuť obžalobu mohol tak urobiť len podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, pričom o ponechaní obžalovaného vo väzbe sa v takomto prípade obligatórne rozhoduje podľa § 244 ods. 5 Trestného poriadku. Konajúci predseda senátu o ponechaní obžalovaného U. vo väzbe rozhodol podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku, teda nepostupoval tak, ako mu to ukladá zákon. Ide však len o teoretické úvahy v súvislosti s nesprávnym postupom okresného súdu, pretože platná zákonná úprava neumožňuje duplicitné predbežné pojednanie tej istej obžaloby, neumožňuje teda, aby na základe tej istej obžaloby bolo najskôr nariadené hlavné pojednávanie a takmer po roku, aby bola obžaloba odmietnutá. Odvolací súd riadiac sa uvedenými úvahami zrušil uznesenie o odmietnutí obžaloby. Záverom odvolací súd konštatoval, že z pohľadu obžalovanej osoby je irelevantné, že došlo k zmene konajúceho predsedu senátu, pričom každý z nich je povinný konať len v medziach zákona a tento striktné dodržiavať, čo sa v danom prípade nestalo...

Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 T 55/2007 zo dňa 13. 10. 2010 súd pribral znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie interná medicína MUDr. L. D., pričom pribratý znalec mal zodpovedať otázky, akou chorobou, resp. chorobami odsúdený trpí, či aktuálny stav obžalovaného možno charakterizovať ako ťažkú chorobu, či zdravotný stav obžalovaného umožňuje jeho účasť na hlavnom pojednávaní, pričom znalecký posudok mal vyhotoviť v troch vyhotoveniach v lehote do 60 dní odo dňa doručenia uznesenia znalcovi.

Ustanovený znalec do termínu vytyčeného súdneho pojednávania dňa 06. 05. 2011 nepredložil znalecký posudok, t. j. znalecký posudok nebol ustanoveným znalcom MUDr. L. D. vyhotovený v stanovenom čase 60 dní od doručenia uznesenia...

Okresný súd Bratislava I sp. zn. 2 T 55/2007 až dňa 12. 04. 2011 vydal uznesenie, na základe ktorého v súlade s ust. § 283 ods. 3 Trestného poriadku pokračuje v trestnom stíhaní obžalovaného K. U. a to na základe pripojeného spisu Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 3 T 199/2008. z ktorého súd zistil, že obžalovaný bol v predmetnej veci na základe príkazu na zatknutie dňa 19. 11. 2010 vzatý clo väzby, kde sa nachádzal do 15. 12. 2010 a zároveň bol prepustený z väzby na slobodu. Zároveň vo svojom odôvodnení uviedol, že z uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že obžalovaný bol schopný absolvovať hlavné pojednávania na Okresnom súde Dunajská Streda a teda zdravotné dôvody prerušenia trestného stíhania odpadli.

Okresný súd Bratislava I pod sp. zn. 2 T 55/2007 na deň 06. 05. 2011 vytyčil termín hlavného pojednávania, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že doručené lekárske správy obžalovaného je potrebné zaslať MUDr. D. s tým, aby sa obratom vyjadril, či zdravotný stav obžalovaného umožňuje jeho účasť na hlavnom pojednávaní a zároveň mal oznámiť, z akého dôvodu do dňa 06. 05. 2011 nebol vypracovaný znalecký posudok. Od ustanovenia znalca na vypracovanie znaleckého posudku uplynulo minimálne 6 mesiacov.

Obžalovaný K. U. žiadal o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov pričom ospravedlnenie doručil konajúcemu súdu v deň pojednávania....

Trestné konanie v predmetnej právnej veci nie je do dnešného dňa právoplatne ukončené.“

V doplnení sťažnosti doručenej 27. decembra 2011 sťažovatelia uviedli:

„Sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd proti postupu Okresného súdu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 55/2007, a to nesprávnym postupom konajúceho súdu a zbytočným prieťahom v konaní zo strany súdu a teda k porušeniu označených práv sťažovatelia.

Sťažovatelia zdôrazňujú, že k porušeniu jeho označených práv došlo v období od ustanovenia predsedu senátu JUDr. R. K. dňa 10. 01. 2008 až doposiaľ a to s poukazom na priebeh trestného konania pred Okresným súdom v Bratislave. Analýza predmetného trestného spisu, ktorý sťažovatelia navrhuje ako dôkaz ukazuje, že v tomto období nebola činnosť súdu plynulá, pričom vykazuje aj dlhšie obdobia nečinnosti súdu, čím došlo k zbytočným prieťahom v konaní zo strany súdu a teda k porušeniu označených práv sťažovateľov.

Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 T 55/2007 zo dňa 10. 03. 2008 súd rozhodol podľa § 244 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v trestnej veci obžalovaného K. U. odmietol obžalobu podanú dňa 24. 05. 2007 prokurátorom Krajskej prokuratúry v Trenčíne a vrátil vec prokurátorovi na prešetrenie...

Sťažovatelia poukazujú najmä na konanie súdu dňa 21. 08. 2008..., kedy na neverejnom zasadnutí, ktorého predmetom bolo rozhodnutie o ďalšom konaní v trestnom stíhaní obžalovaného K. U. súd prerušil konanie podľa § 290 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na ust. § 283 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu § 228 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku a v súlade s ust. 79 ods. 2 Trestného poriadku obžalovaného prepustil z väzby na slobodu.

Od tohto obdobia konajúci súd v predmetnej veci nekonal a až dňa 14. 04. 2011 uznesením sp. zn. 2 T 55/2007 vydal uznesenie, ktorým v súlade s ust. § 283 ods. 3 Trestného poriadku pokračoval v trestnom stíhaní.

Nesprávny postup Okresného súdu Bratislava I konštatuje v odôvodnení uznesenia Krajský súd Bratislava sp. zn. 3 Tos 27/2008 zo dňa 29. 04. 2003 ako nadriadený odvolací súd. Citované rozhodnutie Krajského súdu Bratislava je relevantným dôkazom nesprávneho úradného postupu sudcu Okresného súdu Bratislava I a to vydaním uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2 T 55/2007 zo dňa 10. 03. 2008.

Ďalším nesprávnym postupom Okresného súdu Bratislava I je vydanie uznesenia sp. zn. 2 T 55/2007 zo dňa 21. 08. 2008 a postup podľa § 290 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na ust. § 283 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu § 228 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku a postup v súlade s ust. 79 ods. 2 Trestného poriadku.

Vyššie uvedeným nesprávnym postupom Okresný súd Bratislava I spôsobil prietáhy v súdnom konaní, kedy za obdobie minimálne od 21. 08. 2008 do 14. 04. 2011 nekonal vôbec.

Taktiež odo dňa vytyčenia súdneho pojednávania, t. j. dňa 06. 05. 2011, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodov ospravedlnenia obžalovaného a prísl., súd nekonal a do dnešného dňa nevytyčil termín súdneho pojednávania.

Z vyššie uvedeného je nesporné, že odo dňa podania obžaloby v roku 2007 až do dnešného dňa nie je vec právoplatne uzavretá.“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Mgr. M. A., Ing. B. F., J. F., Ing. M. M. a V. V. postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní pod sp. zn. 2 T 55/2007, bolo porušené.

2. Mgr. M. A., Ing. B. F., J. F., Ing. M. M. a V. V. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 896.235,81 €, ktoré im je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právnej zástupkyne sťažovateľov vedený v ...

3. Mgr. M. A., Ing. B. F., J. F., Ing. M. M. a V. V. priznáva náhradu trov konania v celkovej výške 5.335,44 €, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný uhradiť na účet spoločnosti E. P., Advokátska kancelária s.r.o., P. v zastúpení JUDr. E. P. - konateľkou spoločnosti, vedený v ... do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

Na výzvu ústavného súdu sa k veci vyjadrila predsedníčka okresného súdu listom sp. zn. Spr 3366/2012 z 28. mája 2012.

Predsedička okresného súdu uviedla, že konanie pred okresným súdom síce nemožno považovať za plynulé, ale spôsobené pretrvávajúce príušta len v súvislosti so zdravotným stavom obžalovaného, ktorý pre zlý zdravotný stav nie je schopný zúčastniť sa súdneho pojednávania.

Ďalej vo vyjadrení uviedla:

«Hlavné pojednávanie konané dňa 8.10.2007 bolo odročené zo zdravotných dôvodov na strane obžalovaného napriek tomu, že bol predvedený na termín hlavného pojednávania. Následne hlavné pojednávanie dňa 19.12.2007 sa konalo bez prítomnosti obžalovaného, ktorý požiadal o konanie v neprítomnosti, na ktorom súd zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu.

Po zmene senátu, predseda senátu dňa 10.3.2008 na neverejnom zasadnutí rozhodol o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi. Toto rozhodnutie bolo uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tos 27/2008 zo dňa 29.4.2008 zrušené. Napriek tomu, že Krajský súd v Bratislave predmetné uznesenie zrušil, aj z dôvodov ako sú uvedené v ústavnej sťažnosti, som toho názoru, že toto pochybenie sudcu vo vzťahu k ústavnej sťažnosti nie je relevantné a toto pochybenie bolo okamžite napravené rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave bez vplyvu na práva poškodených.

Súd následne zabezpečil zdravotnú dokumentáciu obžalovaného a pribral znalca na posúdenie zdravotného stavu obžalovaného, či jeho zdravotný stav umožňuje jeho prítomnosť na hlavnom pojednávaní.

Na základe znaleckého posudku MUDr. M. H. č. 1/2008 zo dňa 20.6.2008 súd uznesením zo dňa 21.8.2008 podľa § 290 ods. 1 Tr. poriadku s poukazom na § 283 ods. 1 Tr. poriadku z dôvodu podľa § 228 ods. 2 písm. b) Tr. poriadku trestné stíhanie vedené proti K. U. prerušil a zároveň obžalovaného prepustil z väzby na slobodu. Tento postup nebol namietaný ani zo strany obhajoby ani obžaloby.

Podľa priebežnej zdravotnej dokumentácie nachádzajúcej sa v spise 2T 55/2007 dôvody prerušenia trestného stíhania pretrvávali, obžalovaného zdravotný stav bol bez zlepšenia s priebežnými hospitalizáciami.

Dňa 13.10.2010 súd rozhodol o pribratí znalca na účel opätovného preverenia zdravotného stavu obžalovaného K. U.

Dňa 12.4.2011 na neverejnom zasadnutí bolo rozhodnuté o pokračovaní v trestnom stíhaní z dôvodu, že obžalovaný bol v období od 19.11.2010 do 15.12.2010 vo väzbe vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 3T 199/2008, v ktorom bol rozsudkom odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením do I. NVS, právoplatný dňa 15.12.2010 a teda je zrejmé, že obžalovaný bol schopný sa zúčastniť hlavného pojednávania.

Hlavné pojednávanie vytyčené na dátum 6.5.2011 bolo odročené na neurčito pre zdravotné prekážky strane obžalovaného. Zdravotná dokumentácia bola zaslaná znalcovi, ktorý sa mal vyjadriť k dôvodom neprítomnosti obžalovaného na hlavnom pojednávaní. Znalec konštatoval, že vzhľadom na zdravotný stav obžalovaného je možné považovať jeho neprítomnosť za ospravedliteľnú.

Odo dňa 6. 5. 2011 v uvedenej veci nebolo vykonané hlavné pojednávanie z dôvodu potreby ustálenia zdravotného stavu obžalovaného...

Sťažovatelia pôvodne namietali okrem postupu súdu aj postup orgánov v prípravnom konaní a to najmä v súvislosti s „nesprávnym úradným postupom“ vo vzťahu k zabezpečeniu prostriedkov z trestnej činnosti, ktorú mal spáchať obžalovaný K. U., ktoré mal vylákať od poškodených. Doposiaľ zabezpečené dôkazy a obsah spisového materiálu neobsahujú konkrétne informácie o tom, kde by sa mali nachádzať tieto prostriedky a počas súdneho konania poškodení nenavrhlí, aby súd postupoval v zmysle § 50 a nasl. Tr. poriadku.

Ako uvádzajú sťažovatelia, k porušeniu ich práv malo dôjsť aj nesprávnym úradným postupom súdu a orgánov činných v trestnom konaní od roku 2005, nakoľko týmto bolo umožnené K. U. sa zbaviť majetku, ktorý „údajne“ mal previesť na tretie osoby.

V petite sťažností žiadajú, aby Ústavný súd rozhodol, že práva sťažovateľov v rozsahu, v akom ich namietali boli porušené a zároveň zaviazal Okresný súd Bratislava I na zaplatenie primeraného zadostučinenia vo výške, v akej si jednotliví sťažovatelia uplatnili náhradu škody voči obžalovanému U. v trestnom konaní sp. zn. 2 T 55/2007.»

Predsedníčka okresného súdu uviedla, že výšku primeraného zadostučinenia, ktorú sťažovatelia navrhli považuje za zjavne neprimeranú, pretože výška navrhovaného primeraného zadostučinenia je totožná so sumou náhrady škody, ktorú si sťažovatelia

(poškodení) uplatnili v rámci trestného konania, a tak sa snažia preniesť prípadnú povinnosť obžalovaného na náhradu škody na okresný súd.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 T 55/2007:

Dňa 24. mája 2007 bola na okresnom súde podaná obžaloba a vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 2 T 55/2007.

Dňa 18. júna 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Poškodení Ing. V. si uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 3 151 000 Sk, J. F. vo výške 2 054 000 Sk a M. A. vo výške 3 029 900 Sk. Pojednávanie bolo odročené na 20. august 2007. Obžalovaného ponechal súd vo väzbe.

Dňa 2. júla 2007 obžalovaný doručil sťažnosť a odôvodnenie proti uzneseniu z 18. júna 2007.

Dňa 4. júla 2007 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 4 Tos 52/07.

Dňa 10. júla 2007 sa uskutočnilo neverejné zasadnutie senátu krajského súdu. Súd sťažnosť zamietol.

Dňa 25. júla 2007 okresný súd upravil kanceláriu na doručenie uznesenia krajského súdu obžalovanému, právnemu zástupcovi a Krajskej prokuratúre v Trenčíne.

Dňa 30. júla 2007 svedok MVDr. P. B. ospravedlnil neprítomnosť na pojednávaní.

Dňa 10. augusta 2007 ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 20. august 2007 právny zástupca poškodeného A. K. JUDr. K.

Dňa 20. augusta 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Prítomní boli aj sťažovatelia. Obžalovaný požiadal o tlmočníka.

Dňa 21. augusta 2007 opatrením okresného súdu bol do konania pribratý tlmočník chorvátskeho a srbského jazyka.

Dňa 1. októbra 2007 okresný súd uznesením sp. zn. 2 T 55/2007 priznal svedočné svedkom, ktorí si ho uplatnili.

Dňa 8. októbra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Obžalovaný nebol prítomný. Prítomní boli poškodení – sťažovatelia. Súd uložil poriadkovú pokutu 3 000 Sk JUDr. K. pre nedostavenie sa bez ospravedlnenia.

Uznesením odročil pojednávanie na 19. november 2007.

Dňa 9. októbra 2007 okresný súd požiadal Ústav na výkon väzby v Bratislave, zdravotnícke zariadenie o zaslanie lekárskej správy obžalovaného (pretože nebol prítomný na pojednávaní).

Dňa 16. októbra 2007 okresný súd uznesením priznal odmenu 1 500 Sk za tlmočenie tlmočníkovi Mgr. V. K.

Dňa 19. októbra 2007 okresný súd uznesením priznal svedočné sťažovateľom.

Dňa 12. októbra 2007 riaditeľ Ústavu na výkon väzby v Bratislave oznámil, že správu nemôžu zaslať, pretože by porušili mlčanlivosť, ktorou je zdravotnícky pracovník viazaný.

Dňa 19. novembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Obžalovaný nebol prítomný. Súd sa oboznámil s lekárskou správou z 19. novembra 2007. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 4. decembra 2007 okresný súd uznesením priznal odmenu za tlmočenie tlmočníkovi Mgr. V. K.

Dňa 4. decembra 2007 okresný súd uznesením priznal svedočné poškodeným.

Dňa 3. decembra 2007 bola doručená žiadosť obžalovaného o prepustenie na slobodu a návrh na prerušenie konania.

Dňa 27. novembra 2007 Obvodné oddelenie Policajného zboru Prešov oznámilo, že sa nepodarilo predviesť P. Z.

Dňa 17. decembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Obžalovaný bol neprítomný a pojednávanie bolo odročené na 19. december 2007.

Dňa 19. decembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Obžalovaný nebol prítomný. Jeho obhajca JUDr. L. bol prítomný. Súd žiadosť o prepustenie z väzby uznesením zamietol. Obhajca obžalovaného podal sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby.

Dňa 10. januára 2008 obhajca obžalovaného doručil dôvody žiadosti o prepustenie z väzby.

Dňa 24. januára 2008 bol spis doručený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti obžalovaného (sp. zn. 2 Tos 8/08).

Dňa 31. januára 2008 sa uskutočnilo neverejné zasadnutie senátu krajského súdu. Súd sťažnosť zamietol.

Dňa 7. februára 2008 bol spis doručený okresnému súdu.

Dňa 31. januára 2008 obhajca obžalovaného doručil lekárske správy poukazujúce na zhoršenie zdravotného stavu obžalovaného a požiadal o pribratie znalca na zistenie zdravotného stavu obžalovaného.

Dňa 10. marca 2008 okresný súd na neverejnom zasadnutí uznesením odmietol obžalobu a vec vrátil prokurátorovi. Obžalovaného ponechal vo väzbe.

Dňa 4. apríla 2008 krajský prokurátor v Bratislave podal sťažnosť proti uzneseniu z 10. marca 2008.

Dňa 7. apríla 2008 krajský prokurátor v Bratislave doplnil dôvody sťažnosti.

Dňa 10. apríla 2008 bol spis doručený krajskému súdu, ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 3 Tos 27/08.

Dňa 29. apríla 2008 sa uskutočnilo neverejné zasadnutie senátu. Krajský súd uznesením prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu.

Dňa 2. mája 2008 bol spis doručený okresnému súdu.

Dňa 14. mája 2008 konajúci sudca vyzval obžalovaného, aby oznámil, či trvá na osobnej účasti na pojednávaní.

Dňa 22. mája 2008 obžalovaný oznámil, že sa chce zúčastniť, pokiaľ mu to zdravotný stav dovoľí.

Dňa 4. júna 2008 súd uznesením priberá znalca z odboru zdravotníctva MUDr. Hudáka na posúdenie zdravotného stavu obžalovaného.

Dňa 19. júna 2008 bol spis zaslaný znalcovi.

Dňa 6. augusta 2008 znalec doručil znalecký posudok (neodporučil účasť obžalovaného na pojednávaní).

Dňa 21. augusta 2008 okresný súd uznesením sp. zn. 2 T 55/2007 trestné stíhanie prerušil a prepustil obžalovaného na slobodu.

Dňa 12. apríla 2011 uznesením sp. zn. 2 T 55/2007 okresný súd rozhodol o pokračovaní v trestnom stíhaní.

Dňa 6. mája 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že lekárske správy, ktoré boli súdu v tento deň doručené, zašle znalcovi MUDr. D. s tým, aby sa vyjadril, či stav obžalovaného umožňuje jeho účasť na hlavnom pojednávaní.

Dňa 17. mája 2011 okresný súd vyzval znalca MUDr. D., aby sa vyjadril k lekárskeým správam obžalovaného v zmysle záverov pojednávania uskutočneného 6. mája 2011.

Dňa 19. septembra 2011 okresný súd uznesením priznal sťažovateľom v 1. a 4. rade svedočné.

Od 22. januára 2012 do 5. marca 2012 sa spisový materiál nachádzal na ústavnom súde.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 55/07 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1, práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

A. Sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Sťažovatelia namietajú „*nesprávny úradný postup konajúceho súdu, keď pri odmietnutí obžaloby nepostupoval podľa § 44 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku...*“. Z procesného postavenia sťažovateľov ako poškodených nevyplýva žiadna možnosť namietat' postup okresného súdu inak, ako z pohľadu plynulosti konania.

Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie nevykazuje žiadne pochybenia zasahujúce do základného práva sťažovateľov chráneného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy. Sťažovateľom nebol odoprený prístup k súdu, a preto v okolnostiach danej veci nie je nutné sa porušením tohto práva osobitne zaoberať.

V tejto časti námietke sťažovateľov o porušovaní ich práva na súdnu ochranu preto ústavný súd nevyhovel.

B. Sťažovatelia namietali tiež porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v napadnutom konaní mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci najmä s potrebou vykonať výsluchy viacerých svedkova a tiež znaleckého dokazovania. Právne vec nemožno hodnotiť ako zložitú, a netvrdí to ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti doručenej ústavnému súdu 8. júna 2012.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil žiadne významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci. Konanie začalo 21. mája 2007. Okresný súd postupoval v konaní plynule, v rýchlom časovom slede nariad'oval pojednávania. (Od 24. januára 2008 do 7. februára 2008 a od 10. apríla 2008 do 2. mája 2008 sa vec nachádzala na krajskom súde z dôvodu rozhodovania o opravných prostriedkoch obžalovaného aj prokurátora).

Skutočnosť, že konajúci súd v období od 28. augusta 2008 do 12. apríla 2011 nekonal z dôvodu prerušenia konania, sa mu samo osebe nedá vytknúť, pretože v súlade s judikatúrou ústavného súdu prerušenie konania možno považovať za prekážku konania (napr. I. ÚS 41/02, II. ÚS 3/03, IV. ÚS 450/2011), avšak aj v tomto období bolo povinnosťou okresného súdu aktívnejšie postupovať pri zisťovaní možnosti ďalej v konaní pokračovať. O tom však nesvedčí skutočnosť, keď zdravotný stav obžalovaného podrobil opätovnému preskúmaniu až o viac ako 2 roky. (Znalec z odboru zdravotníctva doručil znalecký posudok, v ktorom neodporučil účasť obžalovaného na pojednávaní 6. augusta 2008, a okresný súd až 13. októbra 2010 opätovne uznesením pribral znalca z odboru zdravotníctva na zistenie, či zdravotný stav obžalovaného umožňuje jeho účasť na pojednávaní). Následne obdobie od mája 2011 po zaslanie spisového materiálu ústavného súdu v januári 2012 (viac ako sedem mesiacov) bolo poznačené nečinnosťou okresného súdu. Vec dosiaľ nie je právoplatne skončená.

Uvedený postup okresného súdu teda nemožno považovať za taký, ktorý by smeroval k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). V súvislosti s obranou predsedníčky okresného súdu, že prieťahy súvisia so zdravotným stavom obžalovaného, ústavný súd uvádza, že ústava v čl. 48 ods. 2, ako aj príslušné procesnoprávne predpisy zaväzujú predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali také opatrenia, ktoré by umožnili prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na to, že v prípade sťažovateľov sa tak nestalo, ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných

prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

IV.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia bez ďalšieho žiadali priznať im primerané finančné zadosťučinenie takto:

Sťažovateľ v 1. rade Mgr. M. A. žiadal 100 574,25 €, sťažovateľ v 2. rade žiadal 896 235,81 €, sťažovateľ v 3. rade žiadal 68 203,31 €, sťažovateľ vo 4. rade žiadal 226 943,57 € a sťažovateľ v 5. rade žiadal priznať 104 619,93 €.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovatelia, ktorí sú kvalifikovane zastúpení advokátkou, svoju požiadavku o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nijako nezdôvodnili. Ústavný súd sa stotožnil s vyjadrením predsedníčky okresného súdu, ktorá vo svojom vyjadrení k sťažnosti poukázala na to, že navrhované sumy predstavujú vlastne výšku škody, ktorá im mala vzniknúť trestnou činnosťou obžalovaného, a sťažovatelia sa sťažnosťou podanou ústavnému súde „*snažia preniesť prípadnú povinnosť obžalovaného na okresný súd*“, keďže obžalovaný je nemajetný.

Ústavný súd pri určovaní primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo záujmu ochrany ústavnosti a zo splnenia podmienok podľa citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde.

Súčasne sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je náhrada škody spôsobenej sťažovateľovi prípadným trestným činom.

Navyše, o uplatnenom nároku na náhradu škody bude rozhodovať okresný súd v predmetnom trestnom konaní.

V danom prípade ústavný súd považuje za dostatočné konštatovanie porušenia označeného základného práva sťažovateľov zaručeného ústavou, ako aj práva zaručeného dohovorom s príkazom okresnému súdu ďalej konať bez zbytočných prietáhov, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto nálezu, a primerané finančné zadosťučinenie im nepriznal.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Právna zástupkyňa si uplatnila trovy konania vo výške 1 519,54 €.

Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 123,50 €. Výšku základnej sadzby tarifnej odmeny bolo potrebné v súlade s § 13 ods. 2 vyhlášky znížiť o 50 %, lebo ide o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. Za jeden úkon ústavný súd teda priznal sumu 61,75€ (za dva úkony pri 5 účastníkoch sumu 300,55 €). Podľa § 16 ods. 3 vyhlášky je režijný paušál 7,41 € za jeden úkon (za dva úkony pri 5 účastníkoch predstavuje sumu 691,60 €). Odmena za dva úkony právnej služby spolu s režijným paušálom predstavuje sumu 691,60 €. Keďže advokátka je platiteľkou dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % (138 €) podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 829,60 €.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2012